

Dosarul nr.1a-834/24
Chișinău
1-14163466-02-1a-04092024

Judecătoria Râșcani, mun.
Judecător Violeta GÎRLEANU

DECIZIE
în numele Legii

18 decembrie 2024

mun.

Chișinău

COLEGIUL PENAL AL CURȚII DE APEL CHIȘINĂU

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecător	Oxana ROBU
Judecători	Vitalie BUDECI și Vladislav
SCHIBIN	
Grefier	Cristina TOFAN
Interpret	Natalia
CRASNOIAROVA	

Cu participarea:

- Procurorul – Cristina LAZARI
- Apărătorului inculpatului – avocat, Radu CĂUȘ
- Inculpatului – Andrei ROTARI (prin teleconferință)
- *În lipsa:*
Părții vătămate – Denis PȘENICINÎI (citat în mod legal)

a examinat în ședință de judecată publică, în ordine de apel, apelul comun declarat de avocatul Radu CĂUȘ în interesele inculpatului Andrei ROTARI și de inculpatul Andrei ROTARI, împotriva Sentinței Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău nr. 1-621/15 din 11 decembrie 2015, pronunțată în cauza penală de învinuire a lui

ROTARI Andrei *****, cetățean al Republicii Moldova, IDNP *****
*****, născut la *****
originar și domiciliat în *****
*****, naționalitatea moldovean, studii medii, divorțat, supus militar, angajat oficial în câmpul muncii neoficial, fără antecedente penale.

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit.c) Cod Penal al Republicii Moldova.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

Judecarea cauzei penale în prima instanță de la 15.09.2014-11.12.2015;

Judecarea apelului la Curtea de Apel Chișinău de la 04.09.2024-18.12.2024.

Procedura citării legale a fost executată.

Asupra apelului comun declarat de avocatul Radu CĂUȘ în interesele inculpatului Andrei ROTARI și de inculpatul Andrei ROTARI, împotriva Sentinței Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău nr. 1-621/15 din 11 decembrie 2015, în baza materialelor din dosar și argumentelor invocate în ședința de judecată, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău,-

C O N S T A T Ă :

1. Prin Sentința Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău nr. 1-621/15 din 11 decembrie 2015, **ROTARI Andrei ******* a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal al Republicii Moldova, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de 2 ani închisoare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau exercita anumită activitate în domeniu ce ține de gestionarea bunurilor materiale pe un termen de 3 ani.

Măsura preventivă, arestul preventiv, aplicat prin Încheierea Judecătorei Râșcani mun. Chișinău din 31.03.2015 în privința lui ROTARI Andrei ***** , a fost menținută.

Termenul ispășirii pedepsei urmează a fi calculat din momentul reținerii lui ROTARI Andrei *****.

2. Pentru a pronunța sentința instanța a constatat că, inculpatul, **ROTARI Andrei *******, la mijlocul lunii februarie, aflându-se pe ***** , ***** , prin abuz de încredere, sub pretextul de a da un sunet, a luat telefonul de model Samsung ***** IMEI ***** de la cet. PȘENICINÎI Denis și folosindu-se de faptul, că ultimul s-a îndepărtat de el, ROTARI Andrei a plecat cu tot cu telefon într-o direcție necunoscută. Astfel, părții vătămate PȘENICINÎI Denis fiindu-i pricinuită o pagubă materială considerabilă în sumă de 4400 lei.

Astfel, instanța de fond a stabilit că prin acțiunile sale intenționate, inculpatul ROTARI Andrei ***** , a săvârșit infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(2) lit.c) Cod penal al Republicii Moldova calificând-o după indicii: „escrocheria, adică, sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile”.

3. Ne fiind de acord cu Sentința Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău nr. 1-621/15 din 11 decembrie 2015, avocatul Radu CĂUȘ în interesele inculpatului Andrei ROTARI și inculpatul Andrei ROTARI, au depus apel comun, solicitând admiterea apelului casarea sentinței și rejudecarea cauzei de către instanța de apel potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, prin adoptarea unei noi soluții cu privire la recalificarea infracțiunii în privința inculpatului ROTARI Andrei de la art. 190 alin.(2) lit.c) Cod Penal la art. 190 alin. (1) Cod Penal și stabilirea unei pedepse mai blânde, și anume o pedeapsă non privativă de libertate inculpatului ROTARI Andrei pentru fapta comisă.

În motivarea apelului a invocat că, cauza penală a fost examinată în lipsa inculpatului ROTARI Andrei. Ultimul nu a știut despre data ședințelor de judecată.

Afirmă recurentul că ROTARI Andrei are probleme de sănătate, este invalid de gradul 3 și este purtător de virusul HIV. Astfel deși ROTARI Andrei nu a fost prezent la examinarea cauzei penale, în cadrul acțiunilor de urmărire penală și anume proces verbal de audiere în calitate de bănuț (f.d.46) și proces verbal de audiere în calitate de învinuit (f.d.95) inculpatul și-a recunoscut vina, se căiește sincer de cele comise și îi pare rău, a dat decalarăți, fiind condamnat la cea mai aspră măsură de pedeapsă sub formă de închisoare în mărime de 2 (doi) ani.

Apărarea constată prezența unei circumstanțe excepționale, ținând cont de contribuirea activă a inculpatului la descoperirea infracțiunii prin recunoașterea vinei, dorința de a da declarații, colaborarea activă cu organul de urmărire penală, căința sinceră a inculpatului.

În astfel de condiții având în vedere cumulul de circumstanțe stabilite în procesul de examinare a cauzei penale, de faptul că inculpatul și-a recunoscut vina la urmărirea penală, de căința lui sinceră, de colaborarea cu organul de urmărire penală, nu are antecedente penale, a făcut concluziile necesare, a conștientizat că ducea o viață greșită, acum încearcă să se reabiliteze, să-și recapete încredere în sine, apărarea consideră că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă cu aplicarea față de acesta a unei pedepse mai blânde, prin care și va fi atins scopul pedepsei de restabilire a echității sociale, de corectare a acestuia precum și de prevenire de săvârșire de noi infracțiuni din partea inculpatului, să dezvolte anumite calități a persoanei ce ar respecta legea, nefiind rațională aplicarea unei pedepse aspre.

Indică că având în vedere că sancțiunea acestui articol prevede ca pedeapsă principală închisoarea cea mai aspră măsură de pedeapsă, menținerea măsurii de pedeapsă cu închisoarea ar putea să se răsfrângă negativ asupra personalității inculpatului cât și familiei lui, deoarece are probleme de sănătate, este invalid de gradul 3, este purtător de virusul HIV. O pedeapsă nu trebuie să fie o suferință pentru inculpat și familia acestuia. Consideră că ROTARI Andrei cu certitudine a înțeles despre faptele comise de el, a înțeles caracterul și gradul prejudiciabil al faptei, se căiește sincer de cele comise, pe viitor se obligă să nu mai comită careva infracțiuni.

Apărarea consideră, că instanța de fond la individualizarea pedepsei inculpatului nu a ținut cont în măsură deplină de principiile generale de individualizare a pedepsei, nu au acordat deplină eficiență prevederilor art. 7,61 și 75 Cod Penal, nu a examinat în deplină măsură și obiectiv toate circumstanțele și datele prezentate care caracterizează pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărimii pedepsei, astfel fiindu-i aplicată inculpatului ROTARI Andrei cea mai aspră măsură de pedeapsă, închisoarea.

Menționează lipsa circumstanțelor agravante și prezența circumstanțelor atenuante cum ar fi recunoașterea vinovăției și căința sinceră, colaborarea cu organul de urmărire penală. Prezența cauză a fost în lipsa inculpatului, prin urmare inculpatul nu a știut despre examinarea cauzei, iar instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a luat în considerație comportamentul de la urmărirea penală al vinovatului și atitudinea lui față de fapta săvârșită și aprecierea morală negativă a acțiunilor sale infracționale.

Indică recurentul că, datele ce caracterizează pozitiv persoana celui vinovat în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei pot fi recunoscute ca circumstanțe ce atenuază pedeapsa, chiar și în cazul când ele nu sunt prevăzute ca atare în art. 76 Cod Penal.

Apărarea nu este de acord cu pedeapsa dată și făcând aluzie la un șir de circumstanțe atenuante care ar fi acordat posibilitatea inculpatului de ai fi fost stabilită o pedeapsă mai blândă decât cea aplicată, și anume și-a recunoscut vina, se căiește sincer de cele comise și îi pare rău, căința sinceră a inculpatului, dorința de a da declarații, colaborarea cu organul de urmărire penală, este invalid de gradul 3 și purtător de virusul HIV. Totodată afirmă că inculpatul fiind vorbitor de limbă rusă nu i s-a asigurat dreptul la interpret la momentul reținerii și la dosar nu este sentința în limba rusă.

Reține că în cadrul dosarului penal de către partea vătămată PȘENICINÎI Denis acțiune civilă nu a fost înaintată. Concluzionează apărarea faptul că având în vedere modificările operate pe prevederile art. 126 Cod Penal, solicită recalificarea acțiunilor inculpatului, având în vedere că prejudiciul cauzat părții vătămate este de 4400 lei.

În acest context, inculpatul reține că la caz nu este de acord cu pedeapsa stabilită de instanța de judecată, apreciind-o ca fiind prea dură în raport cu circumstanțele cauzei penale.

4. Conform art. 402 alin.(1) Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

În acest context se indică și pct. 6.1 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel în care se reiterează că pentru părțile care au fost prezente la pronunțarea hotărârii termenul curge de la pronunțare. În cazul când acestea au lipsit sau redactarea hotărârii a fost amînată - de la data comunicării în scris despre redactarea sentinței.

Cu referire la apelul comun declarat de către avocatul Radu CĂUȘ în interesele inculpatului Andrei ROTARI și de inculpatul Andrei ROTARI, Colegiul penal notează că în conformitate cu prevederile art.400 Cod de procedură penală, (1) Sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non privativă de libertate. (2) Încheierile date în primă instanță pot fi atacate cu apel numai o dată cu sentința, cu excepția cazurilor în care, potrivit legii, pot fi atacate separat. (3) Apelul declarat împotriva sentinței se consideră făcut și împotriva încheierilor, chiar dacă acestea au fost date după pronunțarea sentinței.

Potrivit art.401 Cod de procedură penală, (1) Pot declara apel: 1) procurorul, în ce privește latura penală și latura civilă; 2) *inculpatul, în ce privește latura penală și latura civilă.* Sentințele de achitare sau de încetare a procesului penal pot fi atacate și în ce privește temeiurile achitării sau încetării procesului penal; 3) partea vătămată, în ce privește latura penală; 4) partea civilă și partea civilmente responsabilă, în ce privește latura civilă; 5) martorul, expertul, interpretul, traducătorul și apărătorul, în ce privește cheltuielile judiciare convenite acestora; 6) orice persoană ale cărei interese legitime au

fost prejudiciate printr-o măsură sau printr-un act al instanței. (2) Apelul poate fi declarat în numele persoanelor menționate în alin.(1) pct.2)-4) și de către apărător sau reprezentantul lor legal ori de către succesorii acestora.

Potrivit prevederilor art. 402 Cod de procedură penală, (1) Termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel. (3) În cazurile prevăzute în art.401 alin.(1) pct.5) și 6), calea de atac poate fi exercitată de îndată după pronunțarea încheierii, prin care instanța a dispus asupra cheltuielilor judiciare sau a luat o altă măsură, dar nu mai târziu de 15 zile de la pronunțarea sentinței prin care s-a soluționat cauza. Judecarea apelului se face numai după soluționarea cauzei în fond, în afară de cazul când procesul a fost suspendat. (4) Dacă procurorul care a participat la judecarea cauzei sau partea vătămată a declarat în termen apel în defavoarea inculpatului, procurorul participant în instanța de apel, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copieii apelului declarat, poate declara apel suplimentar, în care poate invoca motive adăugătoare de apel. (5) Dacă inculpatul declară apel în termen și își înlocuiește apărătorul, noul apărător, în termen de 15 zile de la data primirii de către parte a copieii apelului declarat, poate declara apel suplimentar pentru inculpat, în care poate invoca motive adăugătoare de apel. (6) În cazul declarării apelurilor suplimentare în condițiile alin.(4) și (5), copiile de pe apelurile suplimentare se înmânează părților și se acordă timp necesar pentru pregătirea către judecarea apelurilor.

La ședința de judecată desfășurată în cadrul instanței de fond la data de 26 noiembrie 2015, au fost prezenți atât acuzatorul de stat, cât și și avocata acestuia, MUNTEANU Angela. La ședința respectivă a fost examinată cauza penală, desfășurate dezbaterile judiciare, pronunțarea Sentinței fiind stabilită pentru data de 11 decembrie 2015, ora 16:15. Potrivit procesului verbal al ședințelor de judecată se atestă că inculpatul ROTARI Andrei nu a fost prezent, acesta fiind anunțat în căutare prin Încheierea Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău din 31 martie 2015.

Iar potrivit procesului verbal de reținere, inculpatul ROTARI Andrei a fost reținut la data de 22 august 2024, în prezența apărătorului CĂUȘ Radu, care a fost desemnat de CNAJGS.

Iar ca urmare, apărătorul CĂUȘ Radu acționând în interese legitime ale lui ROTARI Andrei prin mandatul avocațional seria MA nr. 2026248 din 22.08.2024 ca urmare a desemnării de către Consiliul Național de Asistență Juridică Garantată de Stat, a depus la data de 28.08.2024, cerere de apel împotriva Sentinței Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 11.12.2015. Ulterior la data de 09.10.2024 a depus cerere de apel de concretizare. Iar la data de 01.11.2024 depus cererea de apel semnată atât de apărător cât și de inculpatul ROTARU Andrei (f.d. 206).

Raportînd normele legale precitate la circumstanțele speței, Colegiul Penal consideră apelul comun declarat de avocatul Radu CĂUȘ în interesele inculpatului Andrei ROTARI și de inculpatul Andrei ROTARI, ca fiind depus în termen, luînd în considerație că Sentința Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău nr. 1-621/15 a fost pronunțată public la data de 11 decembrie 2015, în lipsa inculpatului care a fost anunțat în căutare, fiind pornit dosar de căutare nr. 2015010103, iar la data de 22 august 2024 a fost reținut fiindu-i înmînată copia sentinței de condamnare din 11.12.2015, iar cererea de apel

comună a avocatului Radu CĂUȘ în interesele inculpatului Andrei ROTARI și de inculpatul Andrei ROTARI a fost depusă pe data de 28 august 2024 (f.d. 186), ceea ce se confirmă prin ștampila instanței de judecată.

Respectiv, Colegiul reține că în speță sunt aplicabile prevederile art. 401 alin. (2) Cod de procedură penală, prin care se atestă că în numele inculpatului ROTARI Andrei a fost declarat apel de către avocatul CĂUȘ Radu, care a fost desemnat la reținerea inculpatului de către Inspectoratul de Poliție Râșcani de către Consiliul Național de Asistență Juridică Garantată de Stat la data de 22.08.2024, și care a fost împuternicit prin mandatul avocațional anexat la materialele cauzei penale să îi reprezinte interesele. Respectiv în speță se atestă că inculpatul a consimțit ca apărătorul să depună apel în numele lui, pe care l-a susținut în totalitate atât în cadrul ședinței în instanța de apel, cât și prin cererea anexată la materialele cauzei (f.d. 206 verso).

Prin urmare Colegiul penal, verificând acest aspect, audiind opiniile participanților la proces în acest sens, consideră apelul declarat în termen, ținând cont de faptul că inculpatul a fost anunțat în căutare iar cauza penală s-a examinat în lipsa acestuia, iar la data de 22.08.2024 fiind reținut a respectat termenul de atac a sentinței de 15 zile de la data comunicării, respectiv termenul de atac al Sentinței Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău nr. 1-621/15 din 11 decembrie 2015 începe să curgă din data reținerii inculpatului și aducerii la cunoștință a sentinței de condamnare, adică din 22.08.2024, respectiv fiind respectate prescripțiile art. 402 alin.(1) Cod de procedură penală.

5. Procedura citării legale a fost îndeplinită.

În ședința instanței de apel, avocatul Radu CĂUȘ care acționează în interesele inculpatului ROTARI Andrei a solicitat să fie casată sentința de condamnare, recalificate acțiunile inculpatului de la art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal în prevederile art. 190 alin.(1) Cod penal, având în vedere modificările operate la prevederile art. 126 Cod penal și ținând cont de prejudiciul cauzat părții vătămate în mărime de 4400 lei, acesta nu reprezintă în coraport cu prevederile art. 126 Cod penal proporții considerabile, și să fie aplicată în privința inculpatului o pedeapsă mai blândă, or, inculpatul a recunoscut vina, se căiește de cele săvârșite. Consideră apărarea că urmează a fi admis cererea de apel și pronunțată o noua hotărâre potrivit modului prevăzut pentru prima instanța prin care ultimului să fie stabilit pedeapsa minimă. Invocă că dacă inculpatul este de acord cu aplicarea amnistiei, susține solicitarea inculpatului.

În ședința instanței de apel, inculpatul ROTARI Andrei a solicitat admiterea cererii de apel declarate ca fiind una întemeiată și motivată, solicitând aplicarea unei pedepse mai blânde. A invocat că dacă este posibil de a fi aplicat actul de amnistie, este de acord cu aplicarea acestuia.

În ședința instanței de apel acuzatorul de stat, procurorul Cristina LAZARI a solicitat ca apelul declarat să fie respins ca tardiv.

Partea vătămată PȘENICINII Denis, fiind legal citat despre data, ora și locul examinării cauzei, în ședința de judecată în instanța de apel nu s-a prezentat, nu a comunicat instanței motivele neprezenței, și nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa

acestui. Cu referire la prevederile art. 412 alin.(5) Cod procedură penală, instanța de apel a dispus examinarea apelului în lipsa acestuia.

6. *Audiind participanții la proces, cercetând probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând legalitatea și temeinicia Sentinței atacate a primei instanțe în raport cu motivele apelului declarat, călăuzindu-se de intima convingere, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite apelul comun declarat de către avocatul Radu CĂUȘ în interesele inculpatului Andrei ROTARI și de inculpatul Andrei ROTARI, de a casa integral Sentința Judecătoreiei Râșcani, mun. Chișinău nr. 1-621/15 din 11 decembrie 2015, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi Hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din considerentele ce succed.*

7. În conformitate cu art. 400 alin.(1) Cod procedură penală, *sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non privativă de libertate.*

Conform art. 414 Cod de procedură penală, *(1) Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.*

Conform prevederilor art. 415 alin.(1) Cod procedură penală al Republicii Moldova, *„instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: pct. 1) respinge apelul, menținând hotărârea atacată, dacă: c) apelul este nefondat; pct. 2) admite apelul, casând sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.*

Prin urmare, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Ne pronunțarea instanței asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului cauzei în apel.

În suportul celor enunțate supra sunt îndrumătoare și prevederile pct.14.7. al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22, din 12.12.2005, „cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, unde se menționează că, „în sensul cerințelor art.414 CPP al Republicii Moldova, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost săvârșită de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participția, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există

circumstanțe atenuante sau agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 101 CPP al Republicii Moldova”.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă normele de drept procesual penal au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței de apel de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Cercetând probele administrate de instanța de fond și apreciindu-le din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, în corespundere cu cerințele art.101 Cod de procedură penală, călăuzindu-se de propria convingere, Colegiul penal constată temeieri de a casa Sentința în partea calificării acțiunilor inculpatului ROTARI Andrei în baza art. 190 alin.(2) lit. c) Codul penal, având în vedere că la examinarea apelului, a intervenit o Lege mai blândă și anume care determină caracterul considerabil al prejudiciului cauzat prin infracțiune și prin Legea nr.136 din 06.06.2024, publicată în M.O. nr.245-246 din 07.06.2024, în vigoare din 07.09.2024 (cu unele excepții), au fost operate modificări la Codul Penal privind noțiunea de proporții considerabile, precum și aprecierea și calificarea valorii bunurilor însușite și utilizate în scopuri personale, motiv din care se impune necesitatea excluderii agravantei „cu cauzarea de daune în proporții considerabile” reținute în sarcina inculpatului ROTARI Andrei.

8. Verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și probelor administrate de instanța de fond, instanța de recurs **constată**:

ROTARI Andrei *****, la mijlocul lunii februarie, aflându-se pe ***** , ***** , prin abuz de încredere, sub pretextul de a da un sunet, a luat telefonul de model Samsung ***** IMEI ***** de la cet. PȘENICINÎI Denis și folosindu-se de faptul, că ultimul s-a îndepărtat de el, ROTARI Andrei a plecat cu tot cu telefon într-o direcție necunoscută. Astfel, părții vătămate PȘENICINÎI Denis fiindu-i pricinuită o pagubă materială în sumă de 4400 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, inculpatul ROTARI Andrei ***** , a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 190 alin.(1) Cod penal al Republicii Moldova calificând-o

după indicii: „*escrocheria, adică, sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare*”.

Potrivit prevederilor art. 100 alin.(4) Cod procedură penală, toate probele administrate în cauza penală urmează a fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile legale, prin procedee probatorii respective.

Potrivit prevederilor art. 101 alin.(1), (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, instanța pune la baza hotărârii sale numai acele probe, la cercetarea cărora au avut acces toate părțile în egală măsură.

9. Colegiul penal ajunge la concluzia că acțiunile inculpatului ROTARI Andrei urmează a fi recalificate din art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal în baza art. 190 alin.(1) din Codul penal, fapt ce rezultă din probele administrate în prezenta cauză penală.

Instanța de apel apreciind probele administrate în cadrul cercetării judecătorești din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor conchide că vinovăția inculpatului ROTARI Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, și-a găsit confirmare în ședința instanței de apel și aceasta rezultă din probele administrate direct în cadrul cercetării judecătorești și apreciate, în ansamblu.

Astfel, Colegiul reține că inculpatul ROTARI Andrei a fost învinuit de către organul de urmărire penală pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(2) lit. c) Cod penal al RM conform semnelor calificative : *escrocheria, adică, sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare, cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”.

Instanța de apel stabilind în mod corect situația de fapt conchide necesar de a recalifica acțiunile inculpatului ROTARI Andrei în baza art. art. 190 alin.(1) Cod penal al RM, conform indicilor calificativi: - *escrocheria, adică, sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare*, or caracterul de daune în proporții considerabile este prevăzut la prevederile art. 126 alin.(2) CP al RM, în redacția legii cu modificări la data de 06.06.2024 (în vigoare de la data de 07.09.2024) ori această lege are efect retroactiv în temeiul prevederilor art. 10 CP al RM, fiind mai blândă și mai favorabilă pentru inculpat, care influențează încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

În continuare, necătând la faptul că inculpatul ROTARI Andrei la faza de urmărire penală și în cadrul ședinței în instanța de apel a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunilor incriminate, Colegiul penal conchide ca fiind dovedită vinovăția inculpatului ROTARI Andrei în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod Penal, *escrocheria, adică, sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare*, prin totalitatea probelor administrate și examinate.

10. **În ședința de judecată a instanței de fond, inculpatul P ROTARI Andrei** nu s-a prezentat și instanței motivele prezentării nu a comunicat, fiind anunțat în căutare (dosar de căutare nr. 2015010103). În circumstanțele descrise, făcând uz de prevederile

art. 321 alin.(2) pct.1) Cod de procedură penală, instanța de judecată a considerat posibilă și a dispus examinarea cauzei în lipsa inculpatului ROTARI Andrei.

În ședința instanței de apel inculpatul ROTARI Andrei a declarat că învinuirea adusă îi este clară, vinovăția o recunoaște. A indicat că a avut nevoie de bani ca să ajungă pe teritoriul Ucrainei la mama sa deoarece se simțea foarte rău. A solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde. Prejudiciul nu l-a întors din motiv că nu se afla pe teritoriul RM, A indicat că este gata să recupereze prejudiciul cauzat părții vătămate, dar să fie la libertate. A menționat că lucrează în calitate de constructor. Totodată a menționat că este de acord să fie aplicată amnistia în privința acestuia.

În pofida faptului că, inculpatul ROTARI Andrei și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor incriminate, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod Penal este dovedită și prin probele administrate în cadrul urmăririi penale și cercetate în instanța de fond, verificate în instanța de recurs, și anume:

- **Declarațiile părții vătămate PȘENICINÎI Denis** a explicat instanței că aproximativ cu patru ani în urmă, toamna se afla cu ROTARI Andrei în casa de pariuri „*****”. Menționând că, cu ROTARI Andrei s-a cunoscut mai înainte, cu vreo două zile la casa de pariuri. ROTARI Andrei i-a cerut telefonul ca să telefoneze. Partea vătămată PȘENICINÎI Denis i-a transmis lui ROTARI Andrei telefonul de model Samsung, însă acesta din urmă a plecat cu el. A așteptat aproximativ o oră, dar nu venea nimeni, el a ieșit afară și a început să-l caute. După care a revenit înapoi și a rugat pe cineva să sune pe numărul său. A sunat pe numărul său, dar telefonul era deconectat. Apoi, a venit acasă și a hotărât să scrie o plângere la poliție. După un an i s-a restituit telefonul în stare bună. La fel, a indicat că după incident cu ROTARI Andrei nu s-a mai văzut. Partea vătămată a menționat, că pentru el prejudiciul cauzat este un prejudiciu considerabil, pentru că a fost un cadou de la mama sa, fiind cadonat când a împlinit vârsta de 25 ani.

-**Plângerea cet. PȘENICINÎI Denis**, înregistrată la Inspectoratul de Politie sec. Râșcani, mun. Chișinău la 12.11.2011 (f.d.7);

-**Cererea privind recunoașterea în calitate de parte vătămată și parte civilă** pe cauza penală înaintată de cet. PȘENICINÎI Denis, către Inspectoratul de Poliție sec. Râșcani, mun. Chișinău la 21.11.2011 (f.d. 13);

-**Ordonanță din 21.11.2011**, prin care a fost recunoscută în calitate de parte vătămată cet. PȘENICINÎI Denis pe cauza penală nr.2011022459 (f.d.14);

-**Proces-verbal din 12.12.2011, privind examinarea obiectului (documentului)**, prin care se atestă că obiectul cercetării l-a constituit descifrările computerizate ale apelurilor telefonice în regim de intrare- ieșire a companiei SA Orange efectuate de la posturile de telefoane mobile conform RCP 1371/11 din data de 01.02.2011 efectuate de la telefonul mobil cu IMEI *****, în perioada de timp de la data de 01.02.2011 până la data de 05.12.2011. Astfel, descifrările computerizate ale apelurilor telefonice în regim de intrare- ieșire a companiei SA „Orange”, efectuate de la posturile de telefoane mobile, cu IMEI *****, au fost fixate pe colii de hârtie albă format A4, cu vopsea tipografică de culoare -neagră, în formă de colonițe, cu indicarea datei când s-a efectuat apelul, ora, localitatea sau rețeaua mobilă GSM apelată, numărul abonatului apelat, durata convorbirii și regiunea apelării, pe 4 pagini. Prin urmare, s-au examinat apelurile telefonice ce

prezintau interes pe cauza penală, și anume apelurile telefonice efectuate de la telefonul mobil cu IMEI *****, ce aparține cet. PȘENICINÎI Denis. Studiind timpul apelurilor de ieșire-intrare efectuate de la telefonul mobil cu IMEI cu MEI *****, ce aparține cet. PȘENICINÎI Denis a.n. *****-s-a stabilit că în telefonul mobil sus indicat la data de 17.05.2011 ora 11.36 a fost introdusă cartela SIM. *****ce aparținea cet. ROTARI Andrei ***** a.n. *****(f.d.22);

-Proces-verbal din 20.12.2011, privind examinarea obiectului (documentului), prin care se atestă că obiectul cercetării l-a constituit descifrările computerizate ale apelurilor telefonice în regim de intrare- ieșire a companiei SA „Moldcell” efectuate de la posturile de telefoane mobile conform RCP 5982/11 din data de 15.12.2011 efectuate de la telefonul mobil cu IMEI 5 *****, în perioada de timp de la data de 01.02.2011 până la data de 05.12.2011. Astfel, descifrările computerizate ale apelurilor telefonice în regim de intrare-ieșire a companiei SA „Moldcell”, efectuate de la posturile de telefoane mobile, cu IMEI *****sunt fixate pe colii de hârtie albă format A4, cu vopsea tipografică de culoare neagră, în formă de coloșe, cu indicarea datei când s-a efectuat apelul, ora, localitatea sau rețeaua mobilă GSM apelată, numărul abonatului apelat, durata convorbirii și regiunea apelării, pe 99 pagini. Totodată, s-au examinat apelurile telefonice ce prezintă interes pe cauza penală, și anume apelurile telefonice efectuate de la telefonul mobil cu IMEI *****, ce aparține cet. PȘENICINÎI Denis. Studiind timpul apelurilor de ieșire-intrare efectuate de la telefonul mobil cu IMEI cu AI *****, ce aparține cet. PȘENICINÎI Denis a.n. *****-s-a stabilit că în telefonul bil sus indicat la data de 23.04.2011 ora 02.57 a fost introdusă cartela SIM. *****ce aparține cet. ROITMAN Axenia a.n. *****, la data de 23.04.2011 la ora 05.25 în telefonul dat a fost introdusă cartela SIM 079105710 care aparținea de asemenea cet. ROITMAN Axenia. Aceasta s-a folosit de cartela dată până la momentul examinării. Examinarea s-a efectuat în condiții de iluminare mixtă, artificială și naturală suficientă, cu vizibilitatea bună și la temperatura încăperii (f.d.29);

-Ordonanță de ridicare din 20.12.2011, prin care se atestă că de la cet. ROITMAN Axenia, a fost ridicat telefonul mobil de model***** cu IMEI ***** de culoare neagră (f.d.31);

-Proces-verbal de examinare a obiectului din 20.12.2011, prin care s-a constatat cercetarea la lună artificială a felinarului. Obiectul cercetării l-a constituit telefonul mobil de model***** de culoare neagră cu IMEI ***** cu inscripția Samsung de culoare sură pe partea posterioară a telefonului. Butoanele fiind de culoare sură (f.d.34);

-Procesul-verbal de audierea bănuitului ROTARI Andrei ***** în cadrul urmăririi penale din 21.12.2011, în care ROTARI Andrei vinovăția în comiterea infracțiunii date a recunoscut și a declarat că la începutul lunii februarie a făcut cunoștință cu un băiat pe nume Denis la casa de pariuri „*****” din incinta centrului ”*****” în sec. Râșcani. Într-o zi sau odihnit împreună în barul „*****” care se află în apropierea magazinului *****, unde au servit bere. ROTARI Andrei a cerut de la Denis PȘENICINÎI telefonul ca să facă un apel soției lui. După ce a telefonat-o i-a întors telefonul de model ”*****” lui Denis, iar peste un timp oarecare din nou a cerut telefonul pentru a efectua un apel și folosindu-se de momentul că Denis s-a îndepărtat de el, a plecat cu telefonul în sec. Ciocana, mun. Chișinău. A doua zi a vândut telefonul la piața

„*****” unei persoane necunoscute contra sumei de 1100 lei. La 23 februarie 2011 a plecat în Ucraina la mama sa, de unde s-a întors la data de 3 noiembrie 2011 și s-a angajat la serviciu la magazinul *****. Pentru cele săvârșite se căiește sincer și menționează că prejudiciul material cauzat lui PȘENICINÎI Denis îl va recupera (f.d.46).

11. Colegiul penal reține că, potrivit prevederilor art. 93 Cod penal, probele sunt elemente de fapt, dobândite în modul stabilite de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei. Conform prevederilor art. 99 Cod de procedură penală, alin.(1) în procesul penal, probatoriul constă în invocarea de probe și propunerea de probe, admiterea și administrarea lor în scopul constatării circumstanțelor care au importanță pentru cauză. Alin.(2) probele administrate se verifică și se apreciază de către organul de urmărire penală sau instanță.

Potrivit art. 100 alin.(4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective.

Din economia rigorilor art. 101 alin.(1), (2), (3) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Reprezentantul organului de urmărire penală sau judecătorul apreciază probele conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. (3) Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată. (4) Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Astfel, apreciind probele pe cauza penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând concomitent argumentele din rechizitoriu în raport cu probele cercetate în cadrul ședinței de judecată, instanța de apel conchide că învinuirea adusă inculpatului ROTARI Andrei ***** în comiterea infracțiunii de escrocherie, a fost dovedită pe deplin în, acțiunile acestuia întrunind sub aspect subiectiv și obiectiv semnele constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute de norma art. 190 alin.(1) Cod penal al RM calificându-se după indicii: „*escrocheria, adică, sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare*”.

Concluzionând asupra vinovăției inculpatului în săvârșirea faptei constatate, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală specială, fapta reținută în sarcina inculpatului se califică în baza articolului 190 alin.(1) Cod penal, conform indicilor calificativi: „*escrocheria, adică, sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare, reieșind din întreaga sistemă de*

probe examinate mai sus și apreciată de către instanța de recurs prin prisma prevederilor art. 101 CPP, coroborează între ele și demonstrează, incontestabil, faptul că, inculpatul ROTARI Andrei ***** a comis faptele imputate.

12. Astfel, în temeiul art. 14 alin.(1) CP al RM, „infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală”. De asemenea, potrivit reglementărilor stabilirea vinovăției unei persoane în comiterea unei fapte infracționale are loc în baza unor probe care urmează a fi colectate, administrate și cercetate de organele competente.

În virtutea dispoziției legale indicate la art. 384 alin.(1) CPP al RM, „instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal”.

La adoptarea sentinței, potrivit prevederilor art. 385 alin.(1) CPP al RM, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: pct. 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; pct. 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; pct. 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; pct. 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni; pct. 5) dacă inculpatul trebuie să fie pedepsit pentru infracțiunea săvârșită; pct. 6) dacă există circumstanțe care atenuază sau agravează răspunderea inculpatului și care anume; pct. 7) ce măsură de pedeapsă urmează să fie stabilită inculpatului, luând în considerare și recomandările serviciului de resocializare, dacă o asemenea anchetă a fost efectuată; pct. 8) dacă măsura de pedeapsă stabilită inculpatului trebuie să fie executată de inculpat sau nu; pct. 9) tipul penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa închisorii; pct. 10) dacă trebuie admisă acțiunea civilă, în folosul cui și în ce sumă; pct. 11) dacă trebuie reparată paguba materială atunci când nu a fost intentată acțiunea civilă; pct. 12) dacă urmează să fie ridicat sechestrul asupra bunurilor; pct. 13) ce trebuie să se facă cu corpurile delictive; pct. 14) cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare; pct. 15) dacă urmează să fie revocată, înlocuită sau aplicată o măsură preventivă în privința inculpatului; pct. 16) dacă în privința inculpatului recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii urmează să fie aplicat tratament medical forțat de alcoolism sau narcomanie.

Este important de menționat că, instanța de apel purcede la recalificarea faptei cu respectarea prevederilor art. 6§3 CEDO, prin prisma hotărârii CEDO Adrian Constantin vs România, fiindcă în această hotărâre CEDO este descrisă că în România s-au recalificat acțiunile inculpatului în ultima instanță după ierarhia căilor de atac din România, fără a fi pusă în discuție recalificarea, dar în această speță recalificarea acțiunilor se produce în instanța de apel, iar hotărârea instanței de apel poate fi atacată în termen de două luni cu recurs ordinar, unde recurenții pot să critice inclusiv reîncadrarea juridică a acțiunilor, respectiv dreptul la apărare nu este încălcat.

Astfel, Colegiul penal conchide că în privința inculpatului ROTARI Andrei ***** a fost pornită urmărirea penală și derulată cu respectarea legislației procesual penale în vigoare. La fel, conform art. 6 alin.(3) al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, instanța concretizează că inculpatului i s-a adus la cunoștință atât natura și cauza acuzației, dar și probele pe care se fundamentează acuzația în materie

penală, precum și calificarea juridică care a fost dată faptelor săvârșite de aceștia într-o manieră detaliată prin ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuțit, prin ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul întocmit, astfel că întreaga sistemă de probe examinate mai sus și apreciată de către instanța de recurs prin prisma prevederilor art. 101 CPP, coroborează între ele și demonstrează, incontestabil, faptul că, inculpatul ROTARI Andrei ***** a comis fapta prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal al RM.

Colegiul, analizând declarațiile, părții vătămăte și a inculpatului în coraport cu celelalte probe, consideră că acestea sunt veridice, relatează adevărul, sunt consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului, care coroborează cu probele materiale scrise cercetate în ședința de judecată și verificate în cadrul instanței superioare. Instanța de apel subliniază că vinovăția inculpatului este bazată pe constatările probelor verbale și în scris prezentate, dar și în analiza faptului dacă acușările sunt bine justificate conform standardului de dovadă, care este acel al „în afara dubiilor rezonabile”, or astfel de dovadă poate rezulta din coexistența deducerilor suficient de puternice, clare și concordante sau a similitudinilor prezumției de fapt necombătute; adițional, poate fi luat în considerație comportamentul părților când sunt obținute dovezile (hotărârea Irlanda c. Regatului Unit din 18 ianuarie 1978, seria A nr. 25, p. 65, alin. 161).

13. Cu referire la învinuirea înaintată inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 190 alin.(1) din Codul penal, Colegiul penal constată că în acțiunile inculpatului ROTARI Andrei ***** se regăesc toate elementele constitutive ale infracțiunii imputate.

Conform art. 113 alin.(1) din Codul penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală. Alin.(2) al aceluiași articol stabilește că calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători.

Calificarea oficială a infracțiunii se efectuează la toate etapele procedurii penale de către persoanele care efectuează urmărirea penală și de către judecători. Instanța de judecată relevă că în cauza „Kokkinakis vs Grecia din 25 mai 1993” CtEDO a statuat că „(...) o infracțiune trebuie să fie definită clar prin lege. Această condiție va fi îndeplinită atunci când individul poate să știe, pornind de la prevederea normei pertinente și la nevoie cu ajutorul interpretării ce-i este data în jurisprudență, ce acte și omisiuni sunt de natură să-i angajeze răspunderea penală”.

Verificând respectarea condițiilor prevăzute de Codul de procedură penală, dar și poziția inculpatului, exprimată prin declarațiile oferite în calitate de bănuțit și de învinuit, la faza urmării penale și în cadrul instanței de apel în coraport cu declarațiile părții vătămăte și cu cercetarea nemijlocită a restului mijloacelor de probă în ședința de judecată, administrate la urmărirea penală, Colegiul penal constată că a avut loc fapta prejudiciabilă constatată, care a fost săvârșită de acest inculpat cu vinovăție, încadrate în conformitate cu prevederile normelor din Codul penal al Republicii Moldova expuse supra, după semnele invocate infra.

Astfel, instanța de apel, analizând declarațiile inculpatului, studiind multilateral, complet și obiectiv materialele cauzei penale, apreciind fiecare probă din punct de vedere al pertinenței, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor în temeiul art. 101 CPP RM, Colegiul penal ajunge la concluzia că vina inculpatului ROTARI Andrei *****, pentru comiterea acțiunilor prejudiciabile incriminate a fost deplin dovedită, acțiunile acestuia întrunind sub aspect obiectiv și subiectiv semnele constitutive ale componenței de infracțiune stabilite la art. 190 alin.(1) Cod penal.

Respectiv, luând în considerare că inculpatul ROTARI Andrei ***** la urmărirea penală precum și în instanța de apel a recunoscut vina în comiterea infracțiunii, Colegiul apreciază că inculpatul a indicat precis și detaliat despre modul comiterii infracțiunii, inclusiv acțiunile sale înainte de fapta comisă și cele ulterioare, circumstanțe pe care doar un făptuitor adevărat le-ar fi cunoscut și de altfel se susțin reciproc cu restul mijloacelor de probă și declarații ale părții vătămate. Prin urmare, declarațiile inculpatului ROTARI Andrei ***** doar au susținut concluzia stabilită prin mijloacele de probă administrate, iar în contextul detaliilor relevante și plauzibile oferite de acesta, pe care de altfel le putea furniza doar o persoană care a cunoscut și a acționat direct la comiterea faptei, în consecință, denotă trăsături ale adevărului comunicat, or veridicitatea unor declarații este însușirea, caracterul a ceea ce este cert, adică ceea ce este conform cu adevărul, real și poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către organul de urmărire sau instanță cu realitatea pe care o probează această informație, la caz cea recepționată din depozițiile sale, apreciată în ansamblu cu restul mijloacelor de probă.

Subsecvent, în concordanță cu cele expuse, Colegiul reține că și informația obținută la faza urmăririi penale din declarațiile părții vătămate în coroborare cu celelalte mijloace materiale de probă, nu infirmă concluziile instanței în susținerea vinovăției inculpatului și în argumentarea existenței faptei, precum și nu trezesc alte versiuni sau inadvertențe la caz, fiind apreciate de instanță în ansamblu cu alte probe și pe care nu le consideră drept decisive în acest scop.

În aceste condiții, vinovăția inculpatului a fost demonstrată integral, indiferent de contextul recunoașterii de către acesta a faptelor și astfel poziția lui nu a constituit un mijloc de probă decisiv pentru adoptarea prezentei soluții în speță, ci reflectă doar circumstanțe obiective care au contribuit la fortificarea probatoriului în speță, urmând a fi luate în considerare inclusiv în contextul individualizării sancțiunii penale.

Sub acest auspiciu, Colegiul mai susține că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că, deși articolul 6 § 1 din Convenție garantează dreptul la un proces echitabil, acesta nu stabilește reguli privind admisibilitatea probelor, problemă care trebuie să fie reglementată în primul rând de dreptul național (Lhermitte v. Belgia [MC], 29 noiembrie 2016, § 83), or atunci când Curtea Europeană verifică încălcări ale procedurii de administrare a probelor, ea constată modul în care această încălcare afectează caracterul echitabil al întregii proceduri (Bykov v. Rusia [MC], 10 martie 2009, § 89, Prade v. Germania, 3 martie 2016, §33, Dimitrov și Momin v. Bulgaria, 7 iunie 2018, § 51, 62).

Suplimentar, la aspectul informațiilor oferite de către inculpat cu ocazia audierii sale în calitate de bănuit și învinuit, instanța de apel mai precizează că aprecierea unor

declarații ale unui acuzat în cadrul unui proces penal reprezintă o importanță deosebită, ori dintr-un punct de vedere, cel puțin teoretic, doar declarațiile acestuia, în măsura în care sunt sincere, pot deveni importante pentru organele judiciare, deoarece numai el cunoaște cel mai bine împrejurările legate de infracțiune și numai el poate furniza cele mai cunoscute informații și detalii exacte, iar în eventualitatea prezentării unei alte poziții față de probatoriul acumulat, aceștia au avut posibilitate și obligația să se prezinte în ședință de judecată, unde la propria dorință să-și conteste sau să susțină cele expuse anterior. Din alt punct de vedere însă, dacă bănuitul, învinuitul sau inculpatul ascunde realitatea, prin necoroborarea declarațiilor sale mincinoase cu alte probe administrate și contrare acestora, organul judiciar poate sesiza reaua sa credință, apreciind că declarația lui nu face decât să confirme dovezile care-i indică vinovăția sau cel puțin reprezintă o metodă de apărare în cazul răspunderii penale pentru săvârșirea unei infracțiuni grave. Astfel, la caz, în privința declarațiilor inculpatului, de către instanța nu au fost stabilite inevitabile suspiciuni, care ar impune prin prisma art. 103 alin.(2) din Codul de procedură penală o valoare probantă acestora, condiționată și de existența altor probe în cauză, care să confirme veridicitatea lor, or în prezentul proces penal, toate probele administrate relevă cu exactitate și fără dubii toate circumstanțele invocate în rechizitoriu și descrise inclusiv de acuzat.

14. Așadar, cu referință la elementele infracțiunii de escrocherie, prevăzută de art. 190 CP al RM, urmează a se reitera următoarele.

Obiectul juridic principal îl formează relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile; *obiectul juridic secundar* al infracțiunii prevăzute la art.190 Cod penal îl constituie relațiile sociale cu privire la încrederea și buna-credință de care părțile trebuie să dea dovadă la încheierea și executarea unui act juridic, alterate prin manoperele frauduloase ale inculpatului.

Obiectul material al infracțiunilor în cauză îl reprezintă bunurile care au o existență materială, sunt create prin munca omului, dispun de valoare materială și cost determinat, fiind bunuri mobile și străine pentru făptuitor, în speță existând în mijloacele bănești dobândite ilicit.

În subsidiar, conform art. 459 alin.(5) (art. 288 alin.(5) în red. Legii nr. 1125 din 13 iunie 2002) din Codul civil, bunurile care nu sânt raportate la categoria de bunuri imobile, sânt considerate bunuri mobile, inclusiv banii, iar conform art. 455 (art. 285 în red. Legii nr. 1125 din 13 iunie 2002) din Codul civil, prin bunuri se consideră toate lucrurile susceptibile apropierii individuale sau colective și drepturile patrimoniale, lucrurile fiind obiectele corporale în raport cu care pot exista drepturi și obligații civile. Prin urmare, bunurile sustrate reprezintă lucruri susceptibile apropierii individuale, în privința căruia victimele își exercitau dreptul de proprietate și posesie, fiind bunuri mobile, care în rezultat constituie obiectul material al infracțiunii.

Analizând *latura obiectivă* a componenței infracțiunii incriminate inculpatului, instanța de apel subliniază că aceasta se comprimă prin fapta prejudiciabilă alcătuită din două acțiuni (inacțiuni): a) acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane; b) acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau abuz de încredere; 2) urmările prejudiciabile sub forma

prejudiciului patrimonial efectiv; 3) legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

În art. 190 Cod penal noțiunea „*dobândire ilicită*” are sensul autentic de „sustragere”. Nu există nici un temei de a afirma că escrocheria nu este o infracțiune săvârșită prin sustragere.

Cu referință la fapta prejudiciabilă, instanța de recurs relevă modul de deposedare a victimei de bunurile sale și imposedarea, care presupune trecerea în stăpânirea inculpatului a bunurilor sustrate, iar în ansamblu și reprezintă fenomenul luării bunurilor. Faptul deposedării și al imposedării se demonstrează în cumul prin întregul ansamblu de mijloace de probe, cum s-a descris anterior, iar în detaliu se confirmă prin dispunerea reală de aceste bunuri sustrate de către inculpat.

Ilegalitatea acțiunilor sale și gratuitatea luării bunurilor, se manifestă prin confirmarea dreptului legal de posesie asupra bunurilor sale de către partea vătămată, exprimată în declarațiile acestuia și recunoscute de inculpat ulterior.

Cu privire la urmările prejudiciabile, Colegiul reține legătura indisolubilă dintre acestea și obiectul juridic special, or prin cauzarea urmărilor se aduce atingere directă a relațiilor sociale cu privire la posesia bunurilor și se arată implicit esența caracterului patrimonial al sustragerii.

Pe cale de consecință, obiectul juridic alături de obiectul material condiționează forma exterioară a urmărilor prejudiciabile, astfel încât, proporția reducerii masei patrimoniale a părților vătămate a fost direct proporțională cu creșterea masei patrimoniale a făptuitorilor.

În acest context, se indică exact la categoria, tipul și valoarea bunurilor sustrate, indiferent de percepția valorii acestora de către inculpat, iar aceste prejudicii nu constituie niște „beneficii prezumate” pentru victimă, ci s-au aflat în posesia reală a inculpatului, în particular la ROTARI Andrei *****.

Subminând circumstanțele factuale sus redată, Colegiul consideră necesar de a menționa faptul că caracterul de daune în proporții considerabile este prevăzut la prevederile art. 126 alin.(2) CP al RM, în redacția legii cu modificări la data de 06.06.2024 (în vigoare de la data de 07.09.2024) ori această lege are efect retroactiv în temeiul prevederilor art. 10 CP al RM, fiind mai blândă și mai favorabilă pentru inculpat, care influențează încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, având în vedere că bani pe care, i-au însușit și utilizat în scopuri personale, care nu depășește valoare de 10 salarii medii lunare pe economie prognozate stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, (acțiuni prevăzute la lit. c), alin.(2) art. 190 Cod Penal).

În urma verificării și coroborării ansamblului probator administrat, instanța de apel conchide că prin elementele de fapt reflectate în probele cercetate, nu și-a găsit confirmare calificativul ”cu cauzarea de daune în proporții considerabile” incriminat lui ROTARI Andrei ***** pentru comiterea infracțiunii de escrocherie.

Potrivit alineatului (2) al art. 126 Cod penal al RM: „*se consideră proporții considerabile sau esențiale valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 10 salarii medii*”

lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

La caz, Colegiul notează că, din acuzațiile înaintate inculpatului și faptele stabilite în ședința instanței de apel, nu rezultă că valoarea pagubei pricinuite de ROTARI Andrei ***** depășește 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Instanța de apel reține că la data comiterii faptei infracționale (anul 2011), potrivit Hotărârii Guvernului privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2011, s-a aprobat cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2011, în mărime de 3300 lei, pentru utilizare în modul stabilit de legislație.

Respectiv în cazul din speță Colegiul penal notează că prejudiciul material cauzat părții vătămate PȘENICINÎI Denis constituie 4400 lei.

Astfel, ținând cont de prevederile art.3 alin.(1) Cod de procedură penală potrivit căruia „*În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmării penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească*”, acțiunile inculpatului ROTARI Andrei ***** urmează a fi reîncadrate în prevederile art. 190 alin.(1) Cod Penal, având în vedere modificările operate prin Legea nr. 136 din 06.06.2024 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din 07.09.2024, prin care s-a modificat art. 126 alin.(2) Cod Penal având următorul cuprins: "(2) *se consideră proporții considerabile sau esențiale valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, poluate, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.*

Prin urmare Colegiul ținând cont de prevederile art. 10 alin.(1) Cod penal, care prevede că legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică *se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi*, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale, în coroborare cu prevederile art. 126 alin.(2) CP se impune necesitatea recalificării faptelor inculpatului ROTARI Andrei ***** în baza art. 190 alin.(1) Cod penal, având în vedere că prejudiciul cauzat părții vătămate PȘENICINÎI Denis nu depășește 10 de salarii medii lunare pe economie prognozate.

Astfel ținând cont de faptul că salariu mediu pe economie la momentul săvârșirii faptei (anul 2011) constituia 3300, iar prejudiciul cauzat constituie 4400 lei, (3300 x 10 salarii = 33000 lei) astfel în lipsa unui prejudiciu în proporții considerabile cauzat prin infracțiune, Colegiul consideră necesar de a exclude din încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului ROTARI Andrei ***** semnul calificativ ”cu cauzarea de daune considerabile”, pentru fapta inculpatului ROTARI Andrei ***** , manifestată prin sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare având în

vedere că prejudiciul cauzat părții vătămate PȘENICINÎI Denis nu depășește 10 de salarii medii lunare pe economie prognozate.

Infrațiunea specificată la art. 190 Cod penal este o *infrațiune materială*. Ea se consideră consumată din momentul în care făptuitorul obține posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de bunurile altuia la propria sa dorință. La cazurile deduse judecătii, acest fapt se dovedește prin declarațiile și sesizările părții vătămate care indică direct la modul în care a dispus de bunurile dobândite inculpatul, declarații ce coroborează între ele și stabilesc în acțiunile lui ROTARI Andrei ***** un caracter de îndeletnicire, prin modalitatea asemănătoare de comitere.

Cu referire la *latura subiectivă* se remarcă că infrațiunea de escrocherie se manifestă, în primul rând, prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, la calificarea faptei este obligatorie stabilirea scopului special - a scopului de cupiditate.

Din conținutul art. 17 Cod penal reiese că, „se consideră că infrațiunea a fost săvârșită cu intenție dacă persoana care a săvârșit-o își dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunii sau inacțiunii sale, a prevăzut urmările ei prejudiciabile, le-a dorit sau admitea, în mod conștient, survenirea acestor urmări”.

Concluzia privind conținutul intenției rezultă din materialitatea faptei (*dolus ex re*), adică din examinarea tuturor semnelor laturii obiective, iar din ansamblul mijloacelor de probă administrate și a circumstanțelor de fapt și de drept analizate supra denotă prezența unei intenții directe la săvârșirea infrațiunii de către inculpatul ROTARI Andrei *****.

Concomitent, instanța de apel a constatat prezența semnului obligatoriu care confirmă prezența scopului de cupiditate la săvârșirea infrațiunilor, or din mijloacele de probă administrate, denotă exclusiv dorința inculpatului de a beneficia de mijloacele bănești sustrase, de a le trece în posesia sa, neavând intenția folosirii temporare a acestora, dovadă fiind însușirea în scopuri personale a mijloacelor bănești, precum și nerestituirea până în prezent proprietarilor de drept a prejudiciului cauzat.

Din punct de vedere al calității de *subiect al infrațiunii*, Colegiul penal statuează că acesta este reprezentat de persoana fizică responsabilă, care la momentul săvârșirii infrațiunii a atins vârsta de 14 ani în ipoteza faptelor prevăzute la alin.(2) și (3). În celelalte cazuri, vârsta minimă a răspunderii penale este de 16 ani, iar inculpatul ROTARI Andrei ***** este născut pe *****, după cum reiese din extrasul din Registrul de Stat al Populației, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru și întrunește condițiile subiectului pasibil de răspundere penală, având la data comiterii infrațiunilor vârsta de *****8 ani.

15. Circumstanțele săvârșirii faptei de escrocherie a fost elucidate pe deplin însuși de către inculpatul ROTARI Andrei, precum și aceasta se demonstrează inclusiv și prin declarațiile părții vătămate, PȘENICINÎI Denis care a declarat că *i-a transmis lui ROTARI Andrei telefonul de model Samsung, însă acesta din urmă a plecat cu el. A așteptat aproximativ o oră, dar nu venea nimeni, el a ieșit afară și a început să-l caute. După care a revenit înapoi și a rugat pe cineva să sune pe numărul său. A sunat pe numărul său, dar telefonul era deconectat.*

Fiind audiat la etapa urmării penale, inculpatul ROTARI Andrei a declarat că *a cerut de la Denis PȘENICINÎI telefonul ca să facă un apel soției lui. După ce a telefonat-*

*o i-a întors telefonul de model "*****" lui Denis, iar peste un timp oarecare din nou a cerut telefonul pentru a efectua un apel și folosindu-se de momentul că Denis s-a îndepărtat de el, a plecat cu telefonul în sec. Ciocana, mun. Chișinău. A doua zi a vândut telefonul la piața „*****” unei persoane necunoscute contra sumei de 1100 lei.*

Sub aspectul dat, în urma examinării mijloacelor de probă sus citate, Colegiul Penal a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma prevederilor art. 95, art. 101 Cod de Procedură Penală al Republicii Moldova, prin prisma admisibilității, pertinentei și concludenței, utilității și veridicității raportate la declarațiile date de inculpatului ROTARI Andrei ***** în cadrul ședinței de judecată și în instanța de apel și probele administrate, stabilind situația de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului, încadrarea juridică corectă și anume conform elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod Penal al Republicii Moldova.

Instanța de apel consideră că corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

Instanța de apel, cercetând probele, audiind suplimentar inculpatul ROTARI Andrei ***** , verificând probele cercetate în prima instanță, constată ca fiind demonstrată cu certitudine comiterea de către ROTARI Andrei ***** a infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1)) al Republicii Moldova, *escrocheria, adică, sustragerea bunurilor altei persoane prin abuz de încredere și inducere în eroare.*

Coroborând toate probele administrate în ambele faze ale procesului penal, instanța este datoare să examineze cauza acordând întâietate principiului preeminenței dreptului, a respectării tuturor prevederilor legale. Ține a fi remarcat că, forța probatorie a cumulului de probe administrate la caz și supuse examinării nu a fost pusă la îndoială de către partea apărării și, ca urmare, nu a fost indicat nici un argument sau o circumstanță care ar determina recunoașterea probelor ca lipsite de putere juridică și acumulate cu încălcări procedurale, fapt ce determină legalitatea administrării acestora.

Colegiul reține că vinovăția persoanei în săvârșirea faptei se consideră dovedită numai în cazul când instanța de judecată, călăuzindu-se de principiul prezumției nevinovăției, cercetând nemijlocit toate probele prezentate, iar îndoielile, care nu pot fi înlăturate, fiind interpretate în favoarea inculpatului și în limita unei proceduri legale, a dat răspunsuri la toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală.

În conformitate cu prevederile art. 389, alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare nu poate fi

bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale și citite în instanța de judecată în absența lor.

La adoptarea sentinței, potrivit prevederilor art. 385 alin.(1) pct. 1)-4) Cod de procedură penală, instanța de judecată trebuie să soluționeze următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Respectiv, instanța de apel consideră că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, este confirmată prin cumulul de probe cercetate, enumerate mai sus, ce coroborează între ele și careva divergențe între declarațiile părții vătămate, a martorilor și probele scrise care ar trezi dubii nu sunt reținute.

16. Cu referire la pedeapsa ce urmează a fi stabilită inculpatului ROTARI Andrei ***** pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod Penal, Colegiul Penal menționează că potrivit prevederilor art. 61 Codului penal, (1) Pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. (2) Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Conform art. 75 Codului penal, (1) Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Iar potrivit alin.(2) al aceleiași dispoziții legale o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mărării pedepsei. Colegiul Penal reține că, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.

Totodată, potrivit pct. 22 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la sentința judecătorească, se atrage atenția că, potrivit art. 394 alin.(2) Cod de Procedură Penală, instanța de judecată este obligată să motiveze: - stabilirea pedepsei cu închisoare, dacă sancțiunea legii penale prevede și alte categorii de pedepse mai ușoare; - aplicarea unei pedepse mai ușoare decât cea prevăzută de lege (art.79 alin.(1) Cod Penal); - aplicarea condamnării cu suspendarea condiționată a executării pedepsei sau aplicarea altor categorii de liberare de pedeapsa penală, prevăzute în art. 89 Cod Penal, precum și a liberării de răspundere penală conform art. 55 Cod Penal.

Instanța de apel precizează că în conformitate cu pct. 3 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 11.11.2013 cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale, în conformitate cu principiul individualizării pedepsei (art.7 Cod penal) în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei inserate la art.75 alin.(1) Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsă luând în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuează sau agravează răspunderea, ținându-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În același context, pct. 11 al Hotărârii nominalizate statuează că instanțele de judecată trebuie să studieze multilateral, în deplină măsură și obiectiv, toate circumstanțele și datele care caracterizează atât negativ, cât și pozitiv persoana inculpatului și care au o importanță esențială pentru stabilirea categoriei și mării pedepsei.

Colegiul Penal constată că la individualizarea răspunderii penale și pedepsei penale, la stabilirea măsurii pedepsei, instanța de apel ține cont de scopul pedepsei penale, de dispozițiile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizate în așa fel încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare. În acest sens, Colegiul Penal reiterează și prevederile art. 6 CEDO, dreptul la un proces echitabil la care se atribuie și faptul că hotărârea pronunțată într-o cauză urmează a fi motivată, inclusiv în partea stabilirii pedepsei, instanța trebuie să indice motivele pe care se fondează pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual (H. c. Belgiei (1987)).

Luând ca bază aceste prevederi și soluționând chestiunea cu privire la vinovăția inculpatului, *de jure și de facto*, instanța urmează să constate dacă s-au confirmat sau nu temeiurile prevăzute de legea penală pentru a-l supune pe inculpat răspunderii penale și decide asupra cuantumului pedepsei care urmează a i se stabili.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia. Colegiul consideră că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale prevăzute în art.62-71 CPP, stabilind

termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite. Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce. Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

Așadar, la adoptarea deciziei și anume la individualizarea pedepsei penale, Colegiul penal respectă prevederile art. 96, art. 385 alin.(1) și art. 394 alin.(1) și alin.(2) Cod de procedură penală, conform cărora instanța este obligată să indice în partea descriptivă a sentinței/deciziei care sunt circumstanțele care atenuează sau agravează răspunderea inculpatului, datele care caracterizează persoana inculpatului, precum și motivele soluției adoptate referitoare la stabilirea pedepsei sau la liberarea de pedeapsă penală.

Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale. Reiterează Colegiul că, deși individualizarea pedepsei este un proces personal rezultat al propriei convingeri al instanței de judecată, totuși acesta nu trebuie conceput ca fiind un proces arbitrar, subiectiv or, acesta trebuie să rezulte din evaluarea obiectivă a întregului material probator al cauzei.

Pentru a-și îndeplini funcțiile care sunt atribuite în vederea realizării scopului său și al legii, pedeapsa trebuie să corespundă sub aspectul naturii, privativă sau neprivativă de libertate și a duratei, atât gravității faptei și potențialului de pericol social pe care îl prezintă în mod real persoana infractorului, cât și aptitudinii acestuia de a se îndrepta sub influența pedepsei penale. Funcțiile de constrângere și de reeducare, precum și scopul preventiv al pedepsei poate fi realizat numai printr-o justă individualizare a pedepsei, care să țină seama de persoana căreia îi este destinată pentru a fi ajutată să se schimbe, în sensul adaptării la condițiile

Instanța de apel, notează că raționamentul care poate condiționa aplicarea pedepsei penale, are la origine inclusiv și personalitatea inculpatului și comportamentul acestuia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a acestora în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă, conduita bună, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită și comportarea sinceră în cursul procesului.

17. Infracțiunea prevăzută de art. 190 alin.(1) Cod Penal, la data comiterii infracțiunii *prevede în calitate de pedeapsă cu amendă în mărime de la 200 la 500 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.*

Conform prevederilor art. 16 alin.(3) CP RM, *infrațiuni mai puțin grave se consideră faptele pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă cu închisoare pe un termen de până la 5 ani inclusiv.*

Respectiv la stabilirea sancțiunii instanța de recurs ține cont de criteriile generale de individualizare a pedepsei stipulate la art. 75 Cod penal, anume, limitele speciale ale pedepsei prevăzute, gravitatea infracțiunii săvârșite, care se califică de art. 16 alin.(3) Cod penal, ca infracțiune mai puțin gravă, de forma vinovăției comiterii acesteia prin intenție, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de circumstanțele cauzei legate de scopul și motivele faptei, de comportamentul inculpatului în timpul și după consumarea infracțiunii.

În mod concret, la stabilirea pedepsei inculpatului ROTARI Andrei *****, instanța de apel, reține că la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f.d. 41), anterior nu a fost tras la răspundere penală.

Totodată, Colegiul penal reține că ROTARI Andrei ***** a comis infracțiunea în lipsa circumstanțelor atenuante și agravante prevăzute la art. 76 și 77 Codul penal,

Prin urmare, Colegiul la stabilirea măsurii de pedeapsă, va aplica prevederile art. art. 8, 10 Cod penal al RM și anume pedeapsa prevăzută la momentul comiterii infracțiunii.

În ceea ce privește categoria pedepsei ce urmează a fi stabilită inculpatului, instanța de apel, se va călăuzi de gradul prejudiciabil al infracțiunii, de necesitatea apărării societății împotriva comiterii unor astfel de infracțiuni, reținând că aplicarea pedepsei trebuie să contribuie la corectarea inculpatului, să-l rețină de la comiterea unei noi infracțiuni, să dezvolte anumite calități de persoană ce ar respecta legea. În acest context, Colegiul penal având în vedere limitele pedepsei cu închisoare prevăzute de Legea penală, conducându-se de principiile generale de stabilire a pedepsei consfințite de art. 61 alin.(2) Cod penal, reieșind din caracterul infracțiunii, în privința inculpatului este echitabilă aplicarea unei pedepse cu închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar. În atare situație, instanța este convinsă că pedeapsa potrivită inculpatului este tocmai la caz și că aceasta va avea drept scop restabilirea echității sociale, cât și corectarea celui din urmă.

Astfel, în virtutea circumstanțelor sus-menționate și luând în considerație gravitatea infracțiunilor săvârșite, faptul că inculpatul ROTARI Andrei ***** la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, este la prima abatere nefiind anterior condamnat, Colegiul concluzionează că corectarea acestuia este posibilă doar prin izolarea de societate, numindu-i astfel o pedeapsă sub formă de închisoare.

Ținând cont de prevederile legale citate supra, de împrejurările constatate în urma examinării cauzei, având în vedere persoana inculpatului ROTARI Andrei ***** și poziția ultimului vis-a-vis de pedeapsă, de poziția părții apărării, precum și de circumstanțele în care s-au produs și a fost comisă infracțiunea, Colegiul penal consideră că realizarea scopului pedepsei penale de reeducare a făptuitorului și de prevenire a comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni poate fi atins prin stabilirea inculpatului ROTARI Andrei ***** pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Potrivit art.72 alin.(3) Cod penal, pedeapsa cu închisoarea stabilită pentru infracțiuni ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite cu intenție, urmează a fi executate în penitenciar de tip semiînchis.

Având în vedere cele expuse, instanța consideră că realizarea scopului pedepsei penale de reeducare a făptuitorului și de prevenire a comiterii de către acesta a unor noi infracțiuni, poate fi atins prin aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse sub formă de închisoare, fără a se ridica la limita maximă a pedepsei prevăzută de lege.

Colegiul notează că aplicarea în privința inculpatului pedepsei sub formă de închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis se întemeiază pe ansamblul de împrejurări ale speței, sau corectarea și reeducarea lui ROTARI Andrei ***** este posibilă prin modalitatea de executare aleasă de către instanța de apel, care este în acord cu principiul proporționalității având în vedere fapta comisă, urmările produse, personalitatea inculpatului și situația familială a acestuia, iar excluderea pedepsei complementare, în privința inculpatului nu poate fi aplicată, deoarece nu-și va atinge scopul deplin.

Prin urmare, reieșind din circumstanțele cauzei, Colegiul a reținut că infracțiunea comisă face parte din categoria celor mai puțin grave, având în vedere tipul infracțiunii și modul de comitere a acesteia, și ținând cont de scopul pedepsei penale în restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atitudinea acestuia față de infracțiunea comisă duc la concluzia, că pedeapsa mai blândă aplicată față de inculpat nu-și va produce efectul și nu va duce la corectarea și reeducarea inculpatului, astfel Colegiul consideră posibilă corectarea și reeducarea inculpatului ROTARI Andrei ***** doar prin stabilirea unei pedepse sub formă de închisoare în cuantumul stabilit supra.

Or, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul acestuia în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, instanța de apel consideră că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, *constată că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă cu aplicarea unei pedepse definitive sub formă de închisoare pe un termen de 6(șase) luni cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.*

Astfel, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate. Or, conform Regulii nr. 6 din Recomandarea NR. R (92) 16 a Comitetului de miniștri către statele membre referitoare la regulile europene asupra sancțiunilor aplicate în comunitate (adoptată de Comitetul de Miniștri în 19 octombrie 1992, cu ocazia celei de a 482-a reuniune a Delegațiilor de Miniștri), potrivit căreia „natura și durata sancțiunilor și măsurilor aplicate în comunitate trebuie de asemenea să fie proporțională cu gravitatea infracțiunii pentru care un delincent a fost condamnat sau o persoană este inculpată, decât să se țină seama de situația personală”.

Prin urmare, Colegiul penal luând în considerație caracterul și gradul prejudiciabil al faptelor comise și anume că infracțiunea de escrocherie, este săvârșită cu intenție, de lipsa circumstanțelor agravante și atenuate, de lipsa antecedentelor penale, Colegiul Penal

conchide că inculpatului ROTARI Andrei ***** urmează a-i fi stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) luni or această pedeapsă are drept scop de a influența inculpatul de a-și revizui atitudinea față de valorile sociale și comportamentul față de membrii societății, or, pentru a-și atinge scopul, o pedeapsă penală nu trebuie să fie retributivă, intimidatoare sau vindicativă, în sens că aceasta nu trebuie privită ca prețul pe care trebuie să-l plătească persoana pentru fapta prejudiciabilă și excluderea caracterului vindicativ al pedepsei, ci realizarea dreptății.

18. În limitele judecării apelului, Colegiul Penal reține că, inculpatul ROTARI Andrei ***** în cadrul ședinței în instanța de apel a solicitat și a fost de acord aplicarea în privința sa a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a 30-a de la proclamarea independenței RM, nr. 243 din 24 decembrie 2021 cu încetarea procesului penal.

Subsidiar, Colegiul penal punctează că, în conformitate cu art. 107 alin.(1) și alin. (2) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei. Astfel, vis-a-vis de cererea inculpatului ROTARI Andrei ***** , privind aplicarea actului de amnistie, Colegiul reține că argumentele invocate poartă un caracter fondat, din care motive instanța concluzionează asupra aplicării în privința inculpatului, prevederile art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din următoarele considerente.

Colegiul penal notează că amnistia nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate. La caz, este relevant efectul amnistiei: înlăturarea răspunderii penale și un alt efect înlăturarea pedepsei. Este foarte important care efect din acestea se aplică cazului respectiv (legea respectivă prevede posibilitatea ambelor efecte). Totodată, trebuie de menționat că amnistia constituie atât temei de încetare a procesului prin emiterea unei sentințe de încetare (interpretarea sistemică a art. art. 275, 285, 332 Codul de procedură penală), cât temei de condamnare a persoanei prin emiterea unei sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei și liberarea de executare a pedepsei (art.389 alin.4 pct.2) Codul de procedură penală).

Conform art.50 Codul penal, se consideră răspundere penală condamnarea publică, în numele legii, a faptelor infracționale și a persoanelor care le-au săvârșit, condamnare ce poate fi precedată de măsurile de constrângere prevăzute de lege. Din definiția legală rezultă că prin răspundere penală se înțelege obligația persoanei care a săvârșit o infracțiune de a suporta sancțiunea prevăzută de legea penală. Deci, prin înlăturarea răspunderii penale din motivul intervenirii amnistiei este înlăturat actul de condamnare (înlăturarea actului de condamnare înseamnă lipsa unei sentințe de condamnare) și, implicit, obligația de a suporta vreo sancțiune penală. În cazul în care nu există condamnarea publică nu poate exista o sentință de condamnare.

Totodată, înlăturarea pedepsei ca efect al intervenirii actului de amnistie poate avea loc doar atunci când este posibilă aplicarea acesteia, dar ea nu mai este aplicată. Aici urmează a puncta principial că posibilitatea stabilirii pedepsei poate exista doar în cazul în care persoana este recunoscută vinovată de comiterea unei infracțiuni (interpretarea sistemică a art.3 alin.(1), art.6 alin.(1) Codul penal, art.8 alin.(1) Codul de procedură

penală). Deci, când este înlăturată pedeapsa atunci urmează să existe o sentință de condamnare, prin care se recunoaște vinovăția cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea acesteia.

Înlăturarea răspunderii penale nu se identifică cu înlăturarea pedepsei, dat fiind faptul că prima presupune o scutirea persoanei care a săvârșit o infracțiune de obligația de a suporta sancțiunea prevăzută de norma de incriminare, iar a doua presupune scutirea persoanei de executarea pedepsei stabilite prin sentința de condamnare (adică, doar după recunoașterea vinovăției și stabilirea pedepsei).

Soluția încetării procesului penal în ședință de judecată are semnificația absolvirii inculpatului de răspundere penală și de pedeapsă pentru temeuri ne reabilitatoare, iar în unele cazuri și pentru temeuri de reabilitare. Astfel, soluțiunea este o soluție a instanței de judecată prin care cel acuzat se scutește de pedeapsă în cazurile când tragerea la răspundere penală este împiedicată de anumite circumstanțe prevăzute de lege sau se dispune înlocuirea acesteia cu alte modalități de răspundere (de exemplu cu cea contravențională). Încetarea procesului penal în faza judecării cauzei în prima instanță constituie o soluție determinată de inoportunitatea atingerii scopului procedurii în cauză, de regulă, fără a se pronunța asupra vinovăției sau nevinovăției inculpatului.

Urmează a sublinia faptul că înlăturarea răspunderii penale prin încetarea procesului din motivul intervenirii amnistiei nu contravine prezumției nevinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune este de acord să fie liberată de răspundere penală și nu insistă asupra soluționării cauzei penale în ședință de judecată publică (posibilitatea continuării examinării cauzei este prevăzută în art. 332 alin.(5) Cod de procedură penală). La baza acestei concluzii stă argumentul că prezumția de nevinovăție este nu doar un principiu, ci și un drept al persoanei, în special a celei acuzate de săvârșirea unei infracțiuni, și acesta, ar trebui, în consecință, interpretat potrivit unui drept și nu obligații. Dacă persoana renunță la un anumit drept, atunci aceasta nu mai poate pretinde că i s-ar fi încălcat acest drept.

Deși art. 21 al Constituției Republicii Moldova nu se menționează expres că prezumția de nevinovăție ar fi un drept al persoanei acuzate, acest fapt reiese din denumirea capitolului în care este inclus articolul menționat (Titlul II ”Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale”). Totodată, în unele acte internaționale ratificate de Republica Moldova se menționează că orice persoană acuzată de săvârșirea unei infracțiuni are dreptul să fie considerată nevinovată până când vinovăția sa va fi dovedită în mod legal în cadrul unui proces public în cadrul căruia i s-au asigurat toate garanțiile necesare apărării sale (art.11 Declarația Universală a Drepturilor Omului, art.14 Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice).

Așadar, instanța de judecată poate dispune încetarea procesului (în cadrul ședinței preliminare) din motivul intervenirii amnistiei și această posibilitate nu contravine prezumției vinovăției dacă persoana care a săvârșit o infracțiune a cărei răspundere penală urmează să fie înlăturată renunță la dreptul său de a-i fi dovedită vinovăția.

În cazurile în care inculpatul nu manifestă, direct sau indirect, acordul la aplicarea amnistiei (refuză să manifeste acordul; solicită achitarea sa; solicită încetarea procesului pe un alt temei decât amnistia; se eschivează de la prezentarea în ședință și examinarea

cauzei are loc în lipsa sa), doar atunci instanța de judecată urmează să examineze probele cu emiterea unei sentințe. Această sentință poate fi sentință de achitare, sentință de încetare (pe alt temei decât amnistia) sau sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea pedepsei.

La interpretarea normelor trebuie de ținut cont de interpretarea sistemică a acestora și în măsura în care pot produce efecte juridice (dar nu urmează a fi interpretate în sensul că contravin unele altora). Intervenirea amnistiei constituie atât temei de încetare a procesului (la orice etapă de judecată a cauzei) cât și temei de liberare de executare a pedepsei (sentință de condamnare). Astfel, reieșind din natura juridică a sentinței de încetare (pe temei de nereabilitare) și natura juridică a sentinței de condamnare cu liberarea de executare a pedepsei, din natura juridică a noțiunii ”răspundere penală”, din consecințele și modalitatea înlăturării răspunderii penale, din diferența înlăturării răspunderii penale și înlăturării pedepsei penale, urmează a fi rezumate următoarele: 1) în cazul în care inculpatul consimte în mod expres aplicarea amnistiei, atunci urmează a fi emisă o sentință de încetare din motivul intervenirii amnistiei; 2) în cazul în care inculpatul refuză sau lipsește un acord expres (această situație trebuie tratată ca refuz de aplicare a amnistiei), atunci urmează a fi cercetate probele și emiterea, după caz, a unei sentințe de achitare (dacă se constată temeiurile de achitare) sau a unei sentințe de încetare (dacă există alte temeiuri decât amnistia), sau a unei sentințe de condamnare cu stabilirea pedepsei și liberarea de executarea pedepsei.

19. În aceeași ordine de idei, Colegiul penal reiterează că, la data de 24 decembrie 2021, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Legea nominalizată a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 31 decembrie 2021, intrând în vigoare de la această dată.

La data de 31.03.2022 a fost adoptată Legea nr.74 privind modificarea Legii nr.243/2021.

În conformitate cu art. art. 1 alin.(1) și (4) din Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2–5, 7, 8. Aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate care cad sub incidența art. 2 alin. (4) – de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

Colegiul Penal reține că, prin lege organică, se stabilesc infracțiunile pentru care se acordă amnistia, condițiile și limitele de incidență ale acesteia, în Codul penal fiind enumerate efectele amnistiei, în raport cu momentul apariției acesteia (înainte de condamnare ori după condamnarea făptuitorului), iar în Codul de procedură penală sunt prevăzute dispoziții, referitoare la procedura aplicării amnistiei și la consecințele procesuale ale acesteia. Mai mult ca atât, consecințele produse de actul amnistiei conduc

la înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei sau, după caz, alte consecințe ale condamnării, pentru faptele săvârșite anterior apariției actului de clemență. Amnistia dobândește un caracter mixt, ea operând numai *in rem* (cu privire la anumite infracțiuni) și *in personam* (relativ doar la persoanele care întrunesc condițiile legii).

Potrivit art. 2 alin.(1) - (4) din aceeași Lege, prevede că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. Procesul penal în privința infracțiunilor ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite până la adoptarea prezentei legi de persoane care, la data comiterii infracțiunii, nu atinseseră vârsta de 18 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la faza de judecare a cauzei. *Încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)–(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.*

Conform art. 4 din Legea nr. 243 din 24.12.2021, (1) Se absolvă de executarea pedepsei femeile gravide și femeile care au copii cu vârsta de până la 12 ani, nedecăzute din drepturile părintești, condamnate la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 9 ani inclusiv până la intrarea în vigoare a prezentei legi. (2) Se absolvă de executarea pedepsei bărbații care, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, au fost condamnați la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 7 ani inclusiv, cu excepția celor condamnați pentru acte de violență în familie, și care au copii în vârstă de până la 8 ani, nu au fost decăzuți din drepturile părintești, sunt unicul părinte și își educă singuri copiii. (3) Se absolvă de executarea pedepsei persoanele cu vârsta de până la 18 ani care, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, au fost condamnate la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor ușoare, mai puțin grave sau grave. (4) Se absolvă de executarea pedepsei cu aplicarea măsurii de constrângere cu caracter educativ de a participa la un program probațional minorii care, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, au fost condamnați la pedeapsa cu închisoare pentru săvârșirea infracțiunilor ușoare, mai puțin grave sau grave.

Astfel, este relevant de a preciza că, înainte de a aplica actul amnistiei față de inculpat, instanța urmează să determine, dacă acesta anterior nu a beneficiat de actul de amnistie sau de grațiere, în privința lui nu a fost încetat procesul penal, în legătură cu împăcarea părților de 3 sau mai multe ori, anterior nu a mai fost condamnat pentru comiterea infracțiunilor grave, deosebit de grave sau excepțional de grave. Astfel, reieșind din textul legii precitat, se conchide că, pentru aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate, *este suficient să fie întrunite cel puțin unul dintre criteriile enumerate supra.*

Prin urmare, Colegiul penal constată că la cazul dedus judecării inculpatul ROTARI Andrei ***** nu cade sub incidența restricțiilor formulate în art.6 din Legea nr.243 privind amnistia.

20. Raportând cele enunțate la caz, instanța de apel, constată că, inculpatul ROTARI Andrei ***** întrunește cerințele prevăzute la art. 1 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova” și cade sub incidența prevederilor art. 2 din Legea menționată.

În acest context de analiză, Colegiul penal notează că, inculpatul ROTARI Andrei ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(1) Cod penal, infracțiuni care au fost comise până la 02.11.2021, adică până la adoptarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, iar în conformitate cu art. 16 Codul penal, infracțiunea imputată inculpatului face parte din categoria celor „mai puțin grave”, pentru care legea penală prevede pedeapsa sub formă de închisoare până la 4 ani. Subsecvent, Colegiul Penal notează că, în cursul judecării cauzei, la orice etapă a procedurilor, inculpatul este în drept, prin acord scris, să solicite încetarea procesului penal, în privința sa, în temeiul art. 2 al Legii nr. 243 din 24.12.2021.

În speță, Colegiul penal subliniază că inculpatul ROTARI Andrei ***** a solicitat în cadrul ședinței instanței de apel și și-a manifestat acordul privind aplicarea în privința sa a actului amnistiei, fapt consemnat în declarațiile acestuia depuse în cadrul ședinței în instanța de apel.

În conformitate cu art. 389 alin.(4), pct. 2) Codul de procedură penală, (4) Sentința de condamnare se adoptă: 2) cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Codul penal și în cazurile prevăzute în art.89 alin.(2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal. Prin urmare, instanța de apel conchide că faptele comise, cât și persoana inculpatului ROTARI Andrei ***** cad sub incidența Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar temeiuri pentru neaplicarea actului de amnistie, la caz, Colegiul Penal nu a stabilit.

Astfel, Colegiul penal nu a constatat careva impedimente de aplicare în privința inculpatului ROTARI Andrei ***** a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, fapt pentru care în temeiul art. 389 alin.(4), pct. 2) Codul de Procedură Penală, va dispune liberarea lui ROTARI Andrei ***** de la executarea pedepsei în legătură cu aplicarea Legii nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”.

Generalizând aceste aspecte, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău, va admite, apelul comun declarat de avocatul Radu CĂUȘ în interesele inculpatului Andrei ROTARI și de inculpatul Andrei ROTARI, împotriva Sentinței Judecătorei Râșcani, mun. Chișinău nr. 1-621/15 din 11 decembrie 2015, casează integral această Sentință și pronunță o nouă Hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

21. În temeiul celor expuse, călăuzindu-se de prevederile art. art. 415 alin.(1), pct. 2), art. art. 417-418 Cod de procedură penală al Republicii Moldova, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

D E C I D E:

Se admite apelul comun declarat de avocatul Radu CĂUȘ în interesele inculpatului Andrei ROTARI și de inculpatul Andrei ROTARI.

Se casează integral Sentința Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău nr. 1-621/15 din 11 decembrie 2015.

Se rejudecă cauza și se pronunță o nouă Hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

ROTARI Andrei ***** se recunoaște vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal al Republicii Moldova, și i se stabilește pedeapsă sub formă de închisoare pe termen de 6 (șase) luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art.2 alin.(3) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, ROTARI Andrei ***** recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal, se liberează de executarea pedepsei în legătură cu intervenirea amnistiei.

Decizia este executorie din momentul adoptării, și poate fi suspusă recursului la Curtea Supremă de Justiție a Republicii Moldova în termen de două luni de la data comunicării.

**Președintele ședinței,
Judecătorul**

Oxana ROBU

Judecătorii

Vitalie BUDECI

Vladislav

SCHIBIN